

ních vlastností, jako je trpělivost, vlídnost, čestnost, ochotu pomoci i při náročné ošetrovatelské práci. Další kapitoly jsou věnovány ochraně lidských práv a důstojnosti pacienta, právu na informaci, povinnost mlčenlivosti, což vše přispívá k optimalizaci poskytování komplexní zdravotní péče. V kapitole 6 jsou rozebrány jevy, které souvisejí s poškozením pacienta. Velmi aktuální jsou další 3 kapitoly knihy,

jejichž tématem je sdělování pravdy pacientovi na nemocničním lůžku, etika umírání a smrti a eutanazie. Obzvláště vedoucí pracovníci se jistě se zájmem seznámí s kapitolou o předcházení konfliktům. Poslední kapitola je věnována etice v ošetrovatelském výzkumu.

Třetí významná část knihy je věnována přílohám. Připomene nám či seznámí nás se zásadními etickými kodexy a doporučeními.

Knihy je napsána přehledně a je vhodná nejen pro ošetrovatelskou praxi, ale i pro získání informací studujícím všech zdravotnických oborů a v mnohém i lékařům. Je to její 1. vydání.

MUDr. Alena Štětková, CSc.

www.fnusa.cz

e-mail: alena.stetkova@fnusa.cz

Doručeno do redakce: 29. 8. 2007

Grofová Z. Nutriční podpora. Praktický rádce pro sestry. Praha: Grada Publishing 2007. 240 stran. ISBN 978-80-247-1868-2

Výživa byla dříve velmi opomíjena, dnes je neoddelitelnou součástí komplexní ošetrovatelské péče a její důležitost se zdůrazňuje ve všech oborech medicíny. Jsou známy dva póly malnutrice: obezita a podvýživa. Víme, že i v době nadbytku potravin nadváhy, obezity a „nesmyslných redukčních diet“ může být i výživa obézního jedince nedostatečná. Víme, že jsme se mylně domnívali, že malnutrice existuje jen v rozvojových zemích. Obojí se prolíná a vyskytuje ve světě v různé míře. Každý bude proto se mnou souhlasit, že bez adekvátní výživy by jsme neexistovali a žádný extrém není vhodný. Je proto naší povinností zajistit každému pacientovi individuálně podle jeho aktuálního zdravotního stavu odpovídající výživu.

Informace o tom, jak by se měla poskytovat výživa u pacientů, kteří nejsou schopni přijímat dostatečné množství stravy z různých důvodů, přináší publikace *Nutriční podpora* autorky MUDr. Zuzany Grofové, která pracuje na Nutričním a dietologickém oddělení Krajské nemocnice Pardubice. Hlavní myšlenkou publikace, která prolíná celým jejím textem, je, že zajištění odpovídající výživy vyžaduje mnoho trpělivosti, úsilí, přesvědčování a spolupráce s ostatními členy ošetrovatelského týmu. Autorka svá tvr-

zení podporuje doporučenými postupy ESPEN (The European Society for Clinical Nutrition and Metabolism) z roku 2006. Publikaci bychom mohli rozdělit do 3 částí. V první části, která má dvě kapitoly, je vysvětlena základní terminologie, důvody a algoritmus rozhodování správné nutriční podpory pro konkrétního pacienta. Tato část je zakončena 45 kazuistikami, které vedou čtenáře k zamyšlení nad problematikou a které z tohoto důvodu považuji za velmi přínosné. Návrhy řešení problémů předložených v kazuistikách jsou uvedeny v samostatné kapitole. V druhé části, která má také 2 kapitoly, autorka podrobně informuje o diagnostice a terapii malnutrice, úkolech sestry a konkrétní problematice enterální a parenterální výživy. Je psaná srozumitelným způsobem a je velmi orientovaná na praktické provádění nutriční podpory. Popisuje výhody, nevýhody a problémy, s kterými se sestry při její realizaci mohou setkat. Blíže popisuje funkci základních živin, mikro- a makroživin a problematiku hydratace organismu. Poslední speciální část je věnována výživě, která je popisována z různých pohledů. První bychom mohli nazvat pohledem vývojovým – výživa gravidní ženy, výživa od kojeneckého věku po adolescenci, zdravá výživa dospělé populace až po

výživu u starších osob. Druhý pak, pohledem z hlediska výživy u konkrétního onemocnění (diabetes mellitus, onemocnění různých částí gastrointestinálního traktu). Nejvíce mě však zaujal pohled z hlediska jednotlivých oborů (chirurgický pacient, ORL pacient atd), protože nejen sestry, ale i lékaři mnohých odborností a specializací mnohdy zapomínají na důležitost nutrice.

Knihy je doplněna mnoha ilustrativními obrázky, 6 přílohami a samozřejmě pro snadnou orientaci nechybí rejstřík. V uvedené publikaci jsme našla závažnější nedostatky. Je dobrým a přehledným souhrnem poznatků o nutriční podpoře. Sestrám a všem, kteří pracují v oboru, v době zavádění nutričních screeningů, nutričních týmů a zdůrazňování důležitosti výživy v prevenci malnutrice nejen v nemocničních zařízeních, bude tato publikace velmi dobrým pomocníkem. K uvedené publikaci autorky a nakladatelství Grada mohu jenom poblahopřát.

Mgr. Alena Mottlová

www.fnusa.cz

e-mail: alena.mottlova@fnusa.cz

Doručeno do redakce 7. 9. 2007